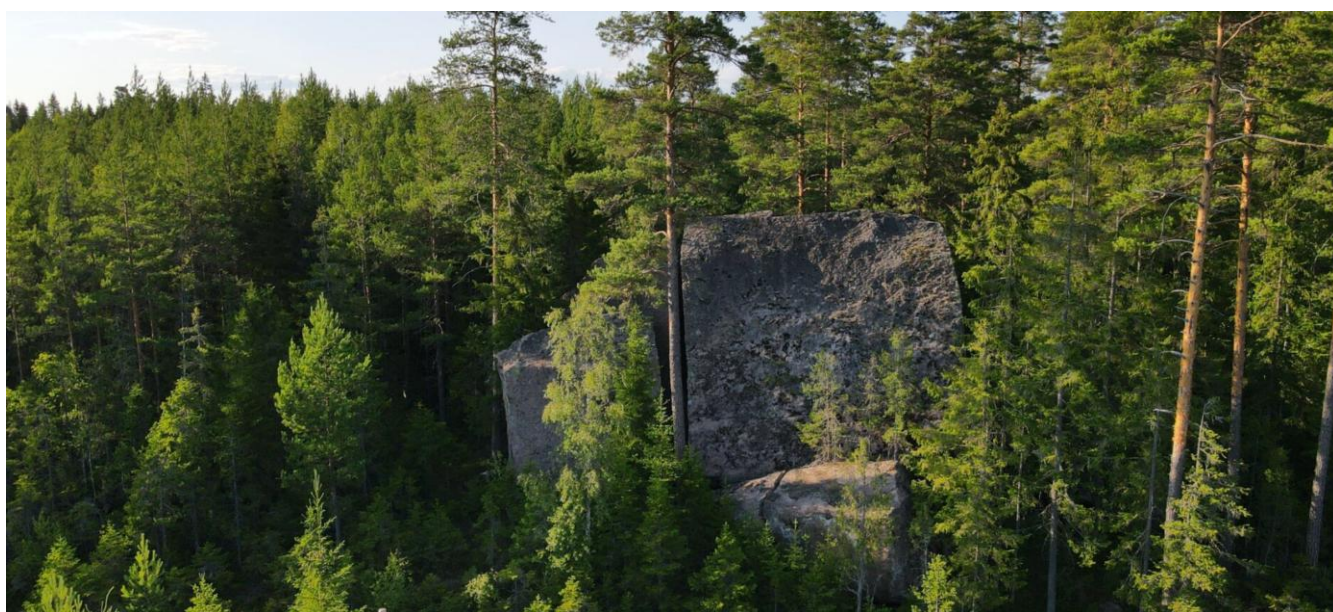

Tunne luontosasi
**SUOMEN
LUONTO**

Suuri Kummikirkonkivi on useaan osaan lohkoutunut, alun perin 3000 kuution kokoinen rapakivigraniitista koostuva siirtolohkare. Kuvat: Petri Peltonen

▲▲ TILAAJILLE RETKIPAIKAT

Virolahden metsät kätkevät jättiläisiä – tutustu vaikuttaviin Kummikirkonkiviin

Kummikirkonkivet ovat jääkauden muovaamia tuhansien tonnin rapakivijärkäleitä, jotka saavat ihmisen tuntemaan itsensä pieneksi. Siirtolohkareet ovat tarjonneet suojapaikan myös sodan jaloissa. Tutustu tähän vaikuttavaan, mutta vähän tunnettuun retkikohteeseen.

21.4.2026 Teksti ja kuvat: Petri Peltonen

Virolahden tiheiden talousmetsien kätköissä lepää muille kuin paikkakuntalaisille paljolti tuntematon, mutta vaikuttava luontokohde: Kummikirkonkivet.

Rapakivigraniitti mureni ja liikkui jääkauden voimasta

Kakkois-Suomen luonnon erityispiirteisiin kuuluvat suuret siirtolohkareet. Alueen valtakivilaji, rapakivigraniitti rapautui ennen jääkautta paikalleen suuriksi lohkoiksi, joita aluetta noin 10 000 vuotta sitten höylännyt jääkausi repi irti kallioperästä ja kuljetti vaihtelevia matkoja mukanaan.

Kauemmaksi kulkeutuneet lohkarat pyöristyivät kuljetuksen aikaisen kulutuksen aikana, mutta jotkut suuret kulmikkaat lohkarat saattoivat pyörähtää vain muutaman kerran kanttinsa ympäri ennen asettumistaan lopullisille sijoilleen.

LUE MYÖS

[Retkellä hämähäkkien luolassa](#)

Kummikirkonkiviä ei päädy ihmettelemään sattumalta, vaan ne ovat melko vaikeasti löydettävät. Ne sijaitsevat Klamilan kylän lähellä; muutama kilometri vanhaan Kuninkaantietä Virojoelle päin.

Kuninkaantieltä pitää osata kääntyä vasemmalle Veteläsuontielle. Vielä noin kilometri ajoa ja tien vasemmalla puolella näkyy vanha lato, jonka edustalta lähtee vaatimaton polku kohti Kummikirkonkiviä. Polun alussa on haalistunut kyltti "Kummikivet".

Polku seuraileen tovin metsäkoneuraa kunnes kääntyy vasemmalle tiheään talousmetsään. Muutaman hetken kuluttua metsän keskeltä erottuu suuri, lähes täydellisen kuution muotoinen siirtolohkare.

Kummikirkonkivien kokoluokka hämmästyttää

Tämä Pieni Kummikirkonkivi on kooltaan 8 m x 7 m x 8 m eli noin 450 m³ ja painoa sille kertyy noin 1200 tonnia. Tämä lohkarat antaa kuitenkin vasta esimakua tulevasta, sillä metsän läpi, hakkuuaukion reunaa vasten, erottuu jo valtava kolmeen kappaleeseen paikallaan lohkoutunut siirtolohkare, Suuri Kummikirkonkivi.

Nämä kappaleet mittaamalla ja yhdistämällä ne alkuperäiseksi siirtolohkareeksi, olen arvioinut, että suuri Kummikirkonkivi on kooltaan 20 x 15 x 10 metriä, eli 3000 kuutiota, jolloin se painaisi 8200 tonnia. Muutama sata metriä luoteeseen, maastossa erottuu kallion harjanne, joka saattaa olla Kummikirkonkivien lähtökallio.

Suomen suurimman tunnetun siirtolohkareen titteliä vaaliin Turun Ruissalon edustalla kohoava Kukkarokivi, joka on kooltaan noin 40 metriä pitkä, 30 metriä leveä ja 10 – 12 metriä korkea (12 000 – 14 400 kuutiota). Aivan näin suuria Kummikirkonkivet eivät ole, mutta lukeutuvat Suomen viiden suurimman siirtolohkareen joukkoon.

Suuri Kummikirkonkivi.

Kummikirkonkivet ovat varsin hankalasti valokuvattavia. Pienempi siirtolohkareista on tiheän talousmetsän syleilyssä, joten siitä hyvän valokuvan saaminen on lähes mahdotonta. Suurempi kivistä rajoittuu lounaissivultaan nuoreen taimikkoon, mutta muuten ympäristö on kovin metsäinen. Dronella sain muutama vuosi sitten jonkinlaisen kuvan yläilmoista, mutta alue on hyvin lähellä Haminan reserviupseerikoulun harjoitusalueiden lentokieltoalueen rajaa, joten lennätyksissä on hyvä olla varovainen – varsinkin nykyisin!

Hyvän käsityksen Kummikirkonkivien vaikuttavuudesta saakin ainoastaan kävelemällä niiden ympäri ja poikkeamalla tutustumaan lohkareiden väleihin ja alle muodostuneisiin luoliin.

Kaatuneiden ja särkyneiden lohkareiden alle muodostunut luola.

Pikkuvihan aikana Kumminkirkonkivien luolastot tarjosivat suojaa

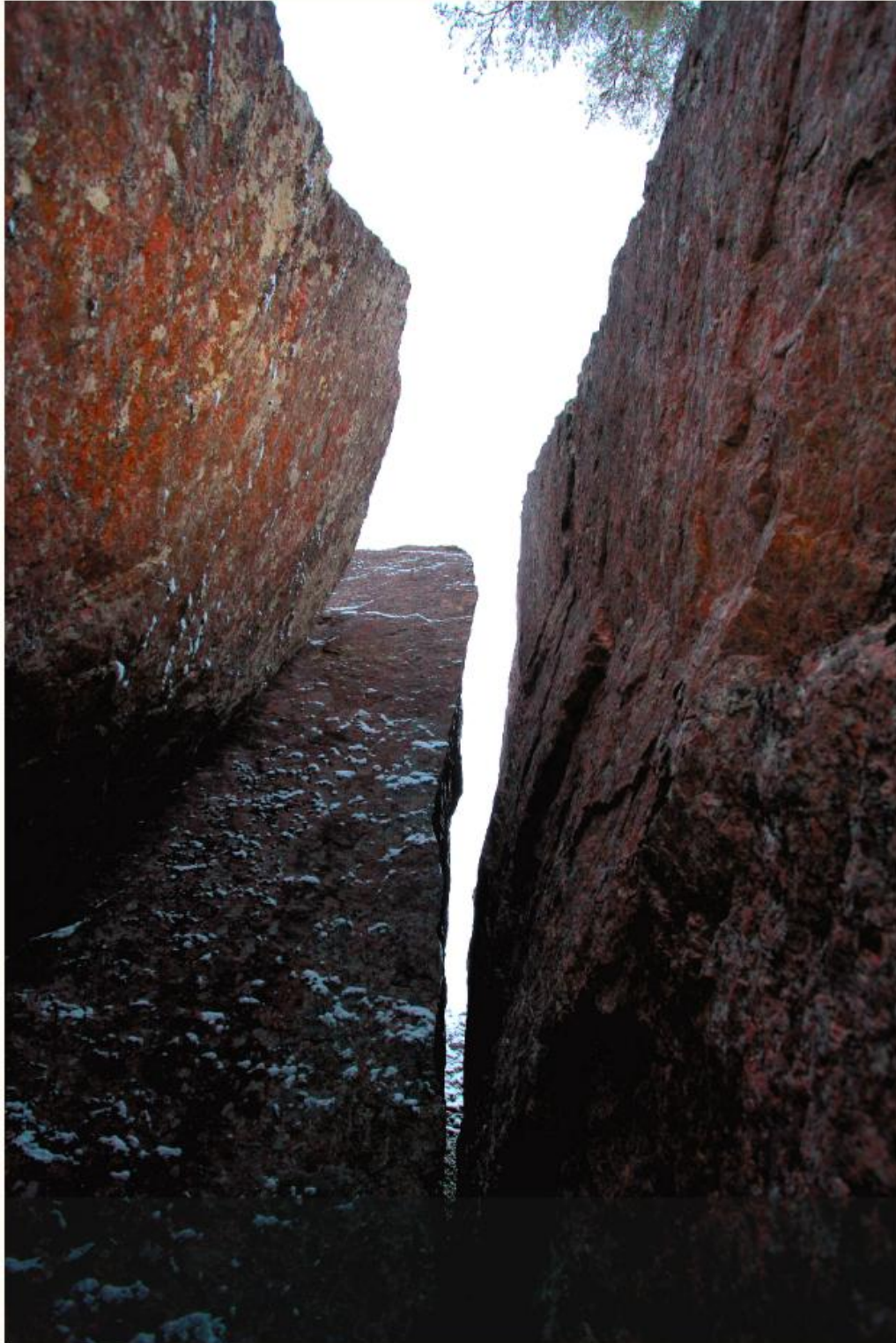
Suuren Kummikirkonkiven kappaleet muodostavat kahdenlaisia luolia. Vinoon jääneen kuutionmallisen lohkareen sivulle on jäänyt suuri matalahko suoja, jonka voisi kuvitella sopivan hyvin asumiseen tai suojaksi.

Järvenkylässä on todettu asutun kauan sillä Meskäärtyn hiekkatöyräältä on löydetty kivikautisten asuntojen pohjia. Sitä emme tiedä, mikä nimi alueella ammoin oli. Vanhoissa kartoissa lukee Träskeby. Lähistöllä on siis ollut asutusta, joten Kummikirkonkivet ovat tarjonneet ainakin tilapäistä suojaa sen aikaisille kulkijoille.

Kummikirkonkivien luolastoa.

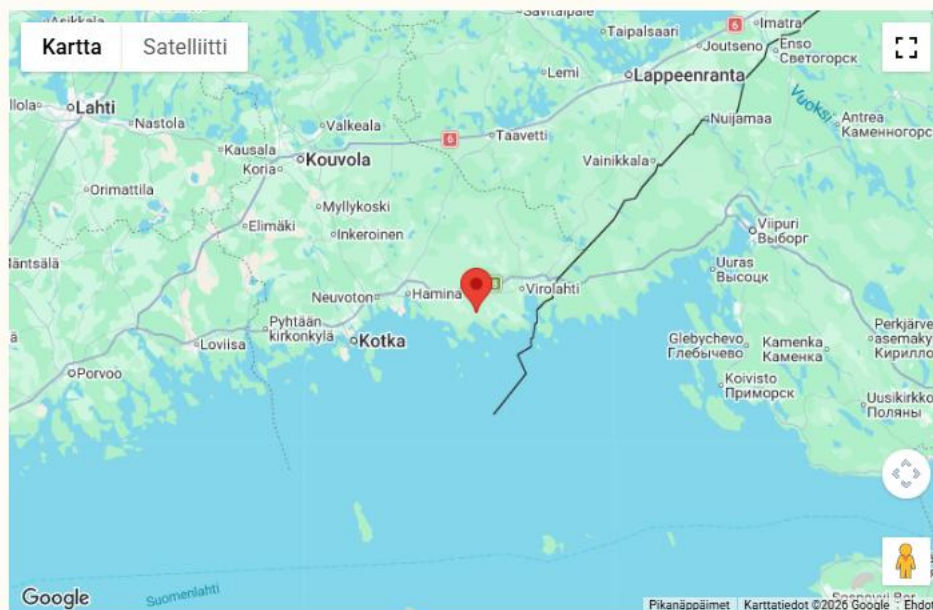
Toinen luolatyyppi, "kirkko", on syntynyt jyrkkien muutaman metrin toisistaan erkaantuneiden kivipaasien välisiin tiloihin. Nämä luolat ovat jyrkkiä, ylös taivaalle avoimia tiloja, joissa vallitsee kirkkomainen tunnelma. Tarina kertoo, että Pikkuvihan (1741 – 1743) aikana Virolahden järvenkyläläiset etsivät luolista suojaa ja kesällä 1742 paikalla kastettiin lapsi ja näin paikka sai nimensä.

Kummikirkonkivien kirkko, jossa primätiedon mukaan on kastettu Pikkuvihan aikana lapsia.

Monet maamme suurista siirtolohkareistamme on jalostettu matkailunähtävyyksiksi, boulderointikohteiksi ja geokätköiksi. Minkäänlaisia kirjoituksia – kuvia tai kaiverruksia – vanhoja tai uusia, en ole Kummikirkonkivien luolista löytänyt.

Kummikirkonkivet ovatkin näköjään saaneet olla melko rauhassa ainakin Pikkuvihan ajoista alkaen.

Osoitteeksi Google mapiin voi laittaa Vetelänsuontie 88, Virolahti. Kivet näkyvät Mapsin satelliittikuvassa taimikon pohjoispuolella

Teksti ja kuvat

Petri Peltonen

Petri Peltonen on geologi, innokas luonnossa liikkuja ja valokuvaaja, jonka mielisimmät retkikohteet sijaitsevat Inarin Lapissa ja itäisen Suomenlahden kansallispuistossa.

GEOLOGIA GEOLOGISET RETKIKOhteet KUMMINKIRKONKIVI RETKIVINKKI

Tilaa Suomen Luonto

Tue ajankohtaista ja asiantuntevaa luonto- ja ympäristöjournalismia. Tilaa Suomen Luonto ja tule mukaan luonnonystävien joukkoon!

Alk. 3 numeroa 23,40 €.

Tilaa nyt!